

Emnenr. 71

Fylke:

Oppland

Tilleggsspørsmål nr.

Herad:

Ø. Gaardal

Emne: Giftefordig ungdom.

Bygdelag:

Folleli

Oppskr. av:

F. Fiedri

Gard:

(adresse):

Folleli

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

For en del.

B. Eller om den er etter andre heimsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Anton Fiedri. Maastad Folleli bonde 90 aar.

SVAR

1. Spørsmål paa giftemaal

Hvad var sammelig giftemaal

- 1) Nei, fra gammelt var det ofte de mest vil gifte i en annen bygd.
- 2) Det var ingen som hadde nåe an si paa et gifte fra en annen bygd.
- 3) 4 gamle dage var det her i Gaardal en utvetykelig regel at de tok vil gifte fra samme sociale lag. Det forekomme gifte mellem en huseaarsgift og en gaardmaarsgift, men det ble sett paa som et stygt brud paa folkeskikken.

4. Ja.

- 5) 4 gammel tid var det nok godt ofte foreldrene som avgjorde giftemaale. Dette var ikke saa mye tilfælde med huseaarsfolk, det gjaldt sordlig gaardmaarsfolk.

6) Ja det var gaardmaarsfolk som var lynch frammander naar borna skulle gifte seg

- 7) Dette var jo nåe foreldrene hadde for seg selv, men det forekomme nok.

8) Pøsterlytte er det eksempel på
hvod de meente med dette er ikke saa
godt aa vi, men det ble jo en
størk forbedring mulleens de to
fæcculies

9) Det var sikkert et ørte om en
størke slekten.

10) Fæck her er ved slektskapsgifte.
Det er flere eksempler på at
sørkedøerne har giftet seg, men
det har vist seg at det kan bli
unormale leve i ett slekt efterkap.

11) Nei det er ingen foretak på det.

12) Det forekommer nok.

13) Det var nok det i eldre tid.

14) Kjender ett eksempel på at
en bonde jaegt vier dorte vörn fra
gaarden fordi han vilde gå
sin egen seg da han skulde gifte
seg. Gættens forebror tok ham med
til en annen legg og kjøpte en
pen gaard til ham.

15) Det har aldrig forekommet her.

16) En bonde hadde en datter som
hadde to friere. Bonden satte de
to friere på en prøve. Naor jinner
de vidjes (leum til vidjerspen
niger og til bruk naor de satte
opp skingard). Jeg jinner dem
naor jeg har bruk for dem, svarte
han. Da bonden traff den andre
frieren ga han ham det samme
spørsmål og han svarte. Jeg
for dem, naor jeg jinner dem,
saa har jeg dem, naor jeg har
bruk for dem. Dette var den rette svaret
for hans datter.

14817

- 17) Hismannens ungdom og arbejds
 ungdom, stod længe frem end
 fx Gaardmændenes børnenes som
 var meget stærkt bevidst og tra-
 derjens skikk og brük
- 18) Det var nok det at lukes stod først
- 19) Det kunde nok at gutter som
 havde stærk væsen for det skønd
 nokke sælge en Gaardmel pekte
 med peengs paa Kestebænkene
- 20) Nei
- 21) Det var nok brukt med slæf
 gamle dage
- 22) Ja
- 23) Ja, det var det.
- 24) Skikken holdt sig vel til lottor
 hundraarskiftet her.
- 25) Natklæpper
- 26) En natklæpper mente vel
 ofte med alvorlig med det væsen
 en natklæpper for væsent- paa
 Gaarden hvorved for en holde
 leveen.
- 27) Det kunde være 2 og 3-4.
- 28) Ja de maatte være konfirmeret
- 29) Det maatte være at Bjændernes
 væsen gik i følge
- 30) Det var gutter fra alle lag i
 bygderne færdig
- 31) Det var ingen regel for det.
- 32) Ja det var sædvanlig at de holdt
 sammen gutterne fra samme stode
- 33) Det forekommer at en Gaardmand
 som havde en lærermands gutt som
 sin lærte væsen og de gik der
 sammen
- 34) Det gik nok her

35) Lördagskvelden var den kveld som ble mest brukt til nattfriering
 36) Det var ikke noe forloved med nattfriering sine kvelder, men laa det like paa qvarden gik uger til da.

37) Det var ingen regel for det

38) Det var det nok ofte

39) Nei

40) Ja stillt man alle de qva

41) Naer likte det ikke, men inden samme pris paa frieren.

42) Ja jentene var gjerne lett kool bare

43) Ja det var nok ofte guttene hadde noe aa ley paa.

44) Nei jentene trakkste vel gjelden friere

45) Vel ikke

46) Det kunde nok forskyellig

Den evneste kveldige nattfrierer.

47) Det ble ofte en rigger naar de andre gik

48) Den som gik alene og om mente noe med et haa gik valgte gjerne en kveld da haa var kveld de mange.

49) Ja hemmelig skulde det var

50) Det kunde nok boade ett og flere var.

51) Gutten kunde gi jenta ett feil selketorkela og jenta kunde gi gutten ett par fine vadde haa hadde strikket.

52) Den evneste nattfrierer var nok ofte utall for ett eller annet.

Det forkommer at de slog vænen
eller de hadde kiemått ap i stæene
til frieren om de stod i jere sette
for loda og naar det fros fast
i stæene var det slemt nok

57) Paa setra gik frieren helt alene
III. Paa Kirkebakken

58) Ja det keende de

59) Har ikke vært brukt her

60) Nei

61) Ja det var nok best folketeknikk
at vente til guttene kom.

62) Det hadde jenta sikket

63) Har ikke vært brukt her

64) Ikke her, men i nabobygder
V. Gaarddal var de fra gammel
Nykirkertiden hvor kirkepreket
gik inn og fikk dypt kaffe og
pratet med folk de traff.

65) }
66) } Nei

B Gjesterhold sammen med eldre.

67) Det var Feilerelshap og velkap
i Paarden, Pinner, med learmedøp
Porylliepper og lagorveller.

68. Det var det værelse

69-70. Ingen tradisjon om dette
her.

C. Andre høves der de eldre var med

74) Nei det var ikke brukt

75) Gyltefordig teydomme var med
paa Aensjones og i gamle dage
avsluttet de nok Aensjomen med
lages men aldrig i nyere tid